

Довбенко А. Я., Царьов К. А.

ФСП, НТУУ «КПІ»

Науковий керівник: к.філос.н.,

доц. Піголенко І.В.

Расова дискримінація у футболі та баскетболі як прояв антигуманного ставлення

У ХХ-ХХІ ст. – провідним мотивом у мистецтві та і у самому суспільстві був гуманізм, проте разом із цим розвивалась ще одна течія, яка проповідує антигуманне ставлення до людей. Одним із видів антигуманізму можна вважати расизм-світогляд, що ґрунтується на расовій дискримінації, на поділі людей на біологічно різні групи на основі видимих особливостей зовнішнього вигляду, як-от: колір шкіри, будова тіла тощо. Одним із видів расизму вважають расову дискримінацію. «Расова дискримінація означає будь-яке розрізнення, виняток, обмеження чи перевагу, засновану на ознаках раси, кольору шкіри, родового, національного чи етнічного походження, метою або наслідком яких є знищення або применшення визнання, використання чи здійснення на рівних засадах прав людини та основних свобод у політичній, економічній, соціальній, культурній чи будь-яких інших галузях суспільного життя» [Електронний ресурс. – Режим доступу.: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Расизм>]

Расова дискримінація поширена майже в усіх видах людської діяльності. На даний час бувають дуже частими прояви дискримінації у популярних видах спорту, як-от: футбол та баскетбол. Це командні види, ігри яких відвідують тисячі уболівальників. Саме через це футбол став одним з головних притулків расизму. Міжнародне право й українське законодавство містить норми, що забороняють расову дискримінацію у спорті, проте прояви расизму у футболі дуже масштабні. Вияви расизму наявні і в середовищі вболівальників, і на футбольному полі.

Серед проявів расизму між футболістами можна назвати випадки із захисником «Челсі» Джоном Террі, экс-нападаючим «Ліверпуля» Луїсом Суаресом та півзахисником збірної України Романом Безусом, проте ці ситуації до кінця так і не вирішилися. Іноді бувають випадки, коли футболісти використовують расистські

вітання. Таке траплялось із грецьким та італійським футболістами. Ці випадки можуть обмежуватись тільки словесними образами чи забороненими жестами, а ось прояви расизму із сторони уболівальників бувають інколи дуже жорстокими, наприклад побиття темношкірих футболістів чи навіть вбивство.

Отже, прояви расизму з боку футболістів відносно нечасті, расистська риторика з боку гравців практично відсутня, а реакція футбольних організацій на расистські витівки (штрафи і дискваліфікація) може бути дуже ефективною. Але сучасні футболісти є кумирами молоді і об'єктами наслідування, тому навіть поодинокі расистські дії відомих футболістів відіграють велику роль у формуванні расизму вболівальників.

Прояви расизму трапляються і в баскетболі, незважаючи на те, що цю гру вважають грою темношкірих. Зазвичай, це трапляється зі сторони тренерів або вболівальників. Власник баскетбольної команди «Кліпперс» Дональд Стерлінг став найбільш обговорюваною людиною через це. В телефонній розмові Стерлінг висловив свою точку зору про темношкірих та зробив заяву, що не хоче бачити їх серед вболівальників. Через цю розмову його позбавили прав на володіння командою.

Інший випадок трапився в клубі тель-авійського «Маккабі», де тренера звільнили за расизм. Він вживав образливі фрази, що стосуються темношкірих гравців. Тренер вважав, що вони – це бовдури, які не мають мізків. Сьогодні головні зірки НБА це темношкірі, які мають багато прихильників. Можливо, цього не сталося якщо б не Дон Хаскінс. Він був запрошений тренувати команду NCAA «Майнерс» Ель-Пасо. Він перший, хто запросив до себе в команду темношкірих гравців в 1965 році. В 1950 році вже траплялися випадки, де грали темношкірі гравці, але це були лише винятки. Його команда перетворилася із аутсайдера в лідера ліги. У фіналі вона зустрілася із найбільш титулованою командою тренера Адольфа Раппа «Коти». В цьому матчі Хаскінс випустив склад лише із темношкірих, які виграли та змусили замовкнути весь світ. Після цього вхід до баскетболу був вільним, а темношкірі без винятку приймають участь в світових чемпіонатах.

Отже, расова дискримінація це прояв антигуманного ставлення до інших рас. Багато людей об'єднуються в боротьбі проти расизму, вони прагнуть викоринити

його не тільки із спорту, а із нашого повсякденного життя. Тож важливо бути толерантними та поважати людей, що відрізняються від інших за якимись ознаками.